ผลของรูปแบบการดูแลแบบมีส่วนร่วมต่อความรู้และการปฏิบัติอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะท้าย อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

นางสาวสิริกานดา กอแก้ว

ผลของรูปแบบการดูแลแบบมีส่วนร่วมต่อความรู้และการปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะท้าย อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

Effective of participatory carring model on knowledge and practice of village health volunteer for end of life care in mueang district lopburi province.

สิริกานดา กอแก้ว
ดร.ปานตา อภิรักษ์นภานนท์
ณิภา แสงกิตติไพบูลย์
สุรินทร์ อวดร่าง

โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
พ.ศ. 2569

\

ชื่อเรื่อง : ผลของรูปแบบการดูแลแบบมีส่วนร่วมต่อความรู้และการปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะท้าย ในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ผู้วิจัย : นางสาว สิริกานดา กอแก้ว ดร.ปานตา อภิรักษ์นภานนท์ นางณิภา แสงกิตติไพบูลย์ นาย สุรินทร์ อวดร่าง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research Design) แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest–Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และความสามารถเชิงทักษะและการปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนและหลังการใช้รูปแบบการดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะท้ายโดยการมีส่วนร่วม รวมทั้งศึกษาความพึงพอใจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อกระบวนการให้ความรู้ และความพึงพอใจของผู้ป่วยหรือผู้ดูแลหลักต่อการดูแลของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำนวน 36 คน และผู้ป่วยมะเร็งระยะท้ายหรือผู้ดูแลหลัก จำนวน 15 คน รูปแบบการดำเนินงานประกอบด้วยการอบรม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การอภิปรายกลุ่ม การวิเคราะห์สถานการณ์ การฝึกปฏิบัติ และการติดตามเยี่ยมบ้าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและ Paired Samples t-test

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการอบรม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นจาก 11.06 ± 2.93 เป็น 14.89 ± 2.75 คะแนน ($p = 0.001$) คะแนนทัศนคติเพิ่มขึ้นจาก 4.35 ± 0.32 เป็น 4.52 ± 0.28 คะแนน ($p = 0.002$) และคะแนนความสามารถเชิงทักษะและการปฏิบัติเพิ่มขึ้นจาก 8.97 ± 1.59 เป็น 9.78 ± 0.42 คะแนน ($p = 0.007$) ความพึงพอใจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อกระบวนการให้ความรู้ และความพึงพอใจของผู้ป่วยหรือผู้ดูแลหลักต่อการดูแล อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.49 ± 0.39 และ 4.49 ± 0.77 ตามลำดับ

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า รูปแบบการดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะท้ายโดยการมีส่วนร่วมสามารถส่งเสริมความรู้ ทัศนคติ และความสามารถเชิงทักษะและการปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะท้ายในชุมชนได้

คำสำคัญ: ผู้ป่วยมะเร็งระยะท้าย, การดูแลผู้ป่วยระยะท้ายโดยการมีส่วนร่วม, อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

Title : Effective of participatory carring model on knowledge and practice of village health volunteer for end of life care in mueang district lopburi province.

Abstract

This quasi-experimental study employed a one-group pretest–posttest design to evaluate the effects of a participatory care model for patients with terminal cancer among village health volunteers (VHVs) in Mueang Lopburi District, Lopburi Province. The objectives were to compare VHVs' knowledge, attitudes, and care skills before and after implementation of the model, and to assess satisfaction among VHVs as well as patients or primary caregivers. The participants included 36 VHVs and 15 patients with terminal cancer or their primary caregivers. The intervention consisted of training, participatory learning, group discussion, situation analysis, practical exercises, and home visits. Data were analyzed using descriptive statistics and paired-samples t-tests.

The results showed that after the intervention, the mean knowledge score increased from 11.06 ± 2.93 to 14.89 ± 2.75 ($p = 0.001$). The mean attitude score increased from 4.35 ± 0.32 to 4.52 ± 0.28 ($p = 0.002$), while the mean care skills and practice score increased from 8.97 ± 1.59 to 9.78 ± 0.42 ($p = 0.007$). Overall satisfaction among VHVs with the learning process was at the highest level, with a mean score of 4.49 ± 0.39. Satisfaction among patients or primary caregivers with the palliative care provided by VHVs was also at the highest level, with a mean score of 4.49 ± 0.77.

The findings suggest that the participatory care model can enhance VHVs' knowledge, attitudes, and care skills in caring for patients with terminal cancer and may be applied to support community-based palliative care.

Keywords: terminal cancer patients, participatory end-of-life care, village health volunteers